

ZONDAG 9.

Deel I, van de Geloofsartikelen: van God de Vader.

Nu de leer van de kennis Gods, die ter zaligheid nodig is, in de voorafgaande Zondagsafdeling - na een algemene indeling van alle Geloofsartikelen - in het algemeen ontvouwd is, volgt nu in het bijzonder een bredere verklaring daarvan. Deze wordt zeer geschikt, overeenkomstig de drie onderscheiden Personen van het éne Goddelijke Wezen, verdeeld in drie delen; waarvan het eerste handelt „van God de Vader, en de schepping van hemel en aarde”, in één artikel samengevat, dat nu in deze Zondagsafdeling nader verklaard wordt. Bij deze verklaring dient men, zoals bij alle andere - naar de algemene regel, tevoren opgesteld - te letten op: 1. de kennis en toestemming, 2. het vertrouwen, die men inzake dit artikel moet hebben. Beide wordt dit aangewezen in Vraag 26.

Vraag 26: Wat gelooft gij met deze woorden: „Ik geloof in God, de Vader, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde”?

Antwoord. Dat de eeuwige Vader van onze Heere Jezus Christus, Die hemel en aarde met al wat erin is, uit niet geschapen heeft a), Die ook dezelve nog door Zijn eeuwige raad en voorzienigheid onderhoudt en regeert b), om Zijns Zoons Christus' wil mijn God en mijn Vader is c), op Wie ik alzo vertrouw, dat ik niet twijfel of Hij zal mij met alle nooddrift des lichaams en der ziel verzorgen d), en ook al het kwaad, dat Hij mij in dit jammerdal toeschikt, mij ten beste keren e); omdat Hij zulks doen kan als een almachtig God f), en ook doen wil als een getrouw Vader g).

- a. Ps. 33 : 6, Gen. 1 en 2, Job 33 : 4, Job 36 en 38, Ps. 36, Hand. 4 : 24, Ex. 20 : 11, Hand. 14 : 15, Jes. 45 : 6v., Joh. 1 : 3.
- b. Ps. 104 : 3-5; 115 : 3, Matth. 10 : 29v., Joh. 5 : 17, Rom. 11 : 36, Hebr. 1 : 3.
- c. Johs. 1 : 12; 20 : 17, Rom. 8 : 15, Gal. 4 : 5-7, Ef. 1 : 5.
- d. Ps. 36 : 8; 37 : 5; 55 : 23, Matth. 6 : 26, Luk. 12 : 22-24.
- e. Rom. 8 : 28, Gen. 50 : 20, Ps. 119 : 71, 1 Kor. 11 : 32.
- f. Ps. 115 : 15, Jes. 41 : 13; 46 : 4 en 10, Rom. 4 : 20v.; 8 : 38v., Ef. 3 : 20, 2 Tim. 1 : 12.
- g. Ps. 103 : 13, Klaag'. 3 : 23, Matth. 6 : 25vv.; 7 : 9-11, Hebr. 13 : 5.

Verklaring van Vraag 26.

In het eerste deel van de Geloofsartikelen zijn twee hoofdstukken begrepen:

1. van de schepping der wereld;
2. van de voorzienigheid Gods.

Maar voordat wij deze uitleggen, moeten wij de woorden en de betekenis van dit

artikel nagaan en overwegen.

Ik geloof in God. Ik geloof een God, en: ik geloof in God, is niet hetzelfde. Want het eerste betekent een blote kennis en historisch geloof. Maar het andere betekent een vertrouwen.

Want „ik geloof een God”, wil zeggen: ik geloof dát er een God is, en dat Hij zodanig is, als Hij Zich in Zijn Woord geopenbaard heeft, n.l. een geestelijk, almachtig Wezen, enz., de eeuwige Vader, Zoon en Heilige Geest. Dat geloven de duivelen ook, en zij sidderen, Jak. 2 : 19. Maar „ik geloof *in* God”, wil zeggen: ik geloof dat Hij ook *mijn* God is, en dat Hij alles wat Hij is en heeft, dat is en heeft tot mijn zaligheid. Dit geloven is alleen der uitverkorenen. Hiervan spreekt Augustinus in zijn verklaring van Johannes, verh. 29: „Dit is Gods werk, dat gij gelooft in Dengene, Dien Hij gezonden heeft. Maar is het, dat gij *in* Hem gelooft, zo gelooft gij Hem ook. Maar wie Hem gelooft, die gelooft niet terstond in Hem. Want de duivelen geloofden Hem ook wel, maar geloofden niet in Hem. Bovendien kan men ook van de Apostelen wel zeggen: wij geloven Paulus, maar niet: wij geloven in Paulus; of: wij geloven Petrus, maar niet: wij geloven in Petrus. “En wie gelooft in Hem, Die de goddelozen rechtvaardigt, wordt het geloof gerekend tot rechtvaardigheid.” Wat betekent dan *in* Hem te geloven? Gelovende lief te hebben, gelovende te beminnen, gelovende tot Hem te gaan en een lid van Zijn lichaam worden.

In God. De naam God wordt hier voor het gehele Goddelijke Wezen genomen. Want het woord „ik geloof” mét het woordje „in” erbij, strekt zich evenzeer tot de Zoon en de Heilige Geest, als tot de Vader uit. Vgl. Cyprianus, uitleg van het Symb., op het art. „De Spiritu Sancto.”

In God, de Vader. De naam Vader betekent, met betrekking tot de schepselen, het gehele Goddelijke Wezen, zoals in het Gebed des Heeren: „Onze Vader, Die in de hemelen zijt.” De eerste Persoon wordt „Vader” genoemd,

1. ten opzichte van Christus, Zijn eniggeboren Zoon,
2. ten opzichte van alle schepselen, omdat Hij de Schepper en Onderhouder van allen is,
3. ten opzichte van de uitverkorenen, die Hij in Zijn geliefde Zoon tot kinderen heeft aangenomen, Ef. 1 : 5v.

Dus wil „ik geloof in God, de Vader” zoveel zeggen, als: 1. Ik geloof in die God, Die de Vader is van onze Heere Jezus Christus. 2. Ik geloof, dat Hij ook mijn Vader is, en met een Vaderlijk hart jegens mij genegen is, om en door Christus, in Wie Hij ook mij tot een kind heeft aangenomen. Kortom, ik geloof, dat Hij de Vader van Christus, en om Zijntwil ook mijn Vader is. Deze belofte wordt in verschillende teksten van de Schrift herhaald. Zo zegt Johannes in zijn eerste Brief, hfdst. 3 : 1: „Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden”; Joh. 1 : 12: „Zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijnen Naam geloven.” Ook Paulus zegt in Ef. 1 : 5: „Die ons te voren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen door Jezus Christus in Zichzelve.” Uit deze teksten blijkt, dat ook wij om Christus, Gods eniggeboren Zoon, tot kinderen aangenomen worden, en dat daarom de God en Vader van Christus ook onze God en Vader is.

En Hij is maar niet alleen in Náám onze Vader, maar ook inderdaad, Rom. 8 : 17: „En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen: erfgenamen Gods; en medeërfgnamen van Christus.” Wie erfgenaam mag zijn van 's Vaders goederen, diens Vader is hem inderdaad een Vader. En dit zegt Christus Zelf in Joh. 20 : 17:

„Ik vare op tot Mijnen Vader en uwen Vader, en tot Mijnen God en uwen God.” Deze Vaderliefde van God tot ons, wordt uitgedrukt in Jes. 49 : 15: „Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over den zoon haars buiks? Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten”; Ps. 103 : 13: „Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de HEERE over degenen die Hem vrezen”, en Matth. 7 : 11: „Indien dan gij, die boos zijt, weet uwen kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal uw Vader, Die in de hemelen is, goede gaven geven dengenen, die ze van Hem bidden.”

Zoals dus een vader zijn kinderen van alle dingen verzorgt, die hun naar lichaam en ziel nodig zijn, zo ook onze hemelse Vader. Dit bevestigt David met zijn eigen voorbeeld, Ps. 40 : 18: „Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de HEERE denkt aan mij”; Ps. 27 : 10: „Want mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten, maar de HEERE zal mij aannemen.” En Christus Zelf leert dit het duidelijkst, Matth. 6 : 26 en 30: „Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaien, noch maaien, noch verzamelen in de schuren; en uw hemelse Vader voedt nochtans dezelve; gaat gij dezelve niet zeer veel te boven? Indien nu God het gras des velds, dat heden is en morgen in den oven geworpen wordt, alzo bekleedt, zal Hij u niet veel meer kleden, gij kleingelovigen?” Bovendien, zoals de aardse vaders ook het welzijn van hun kinderen zoeken, wanneer zij hen kastijden, zo kastijdt ons deze Hemelse Vader, „tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden”, Hebr. 12 : 10; 1 Kor. 11 : 32: „Maar als wij geoordeeld worden, zo worden wij van den Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden”, Rom. 8 : 28: „En wij weten, dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede”; zoals dat te zien is in het voorbeeld van Jozef, Gen, 50 : 19v.

Tegenwerping. Wij geloven in God, de Vader. Dus is dan de Zoon en de Heilige Geest geen God, maar de Vader alleen.

Antwoord. Het woord „God” wordt zó aan de Vader toegeschreven, dat het niet van de Zoon en de Heilige Geest gescheiden wordt. Want na het woord „in God” dient een komma te staan; op deze manier: „Ik geloof in God, de Vader.” Dit wordt bewezen: 1. Omdat God hier het éne Goddelijke Wezen betekent, en alle drie Personen, Die daarna in orde genoemd worden, in Zich begrijpt; wanneer wij zeggen: „Ik geloof in God, de Vader, en in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, ik geloof in de Heilige Geest.” Alsof men zeide: Ik geloof in God, Welke is de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. 2. Want wij belijden uitdrukkelijk, dat we niet minder geloven in de Zoon en in de Heilige Geest, als in de Vader. Maar wij geloven niet, dan alleen in de waarachtige God. 3. In de meeste Griekse boeken staat. „Pisteuoo eis hena Theon”, d.w.z. ik geloof in één God, nl. de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Zoals men daarom geloven moet in de Vader, omdat Hij God is, zo moet men ook geloven in de Zoon en in de Heilige Geest, omdat Zij God zijn. De naam God wordt maar eenmaal genoemd, omdat God één is, echter in geen geval, alsof alleen de Vader God is.

Almachtige.

D.w.z. zodanig, 1. dat Hij alles doen kan, wat Hij wil, Ps. 115 : 3 en 135 : 6, ja ook inhoudt, wat Hij niet wil. Echter doet Hij niets, dat met Zijn natuur in strijd is. Want Hij had Christus van de dood kunnen behouden, maar Hij heeft dat niet gewild. En hetgeen Hij niet wil en besloten heeft, dat geschiedt niet, Gen. 17 : 1; 35 : 11; Jes. 43 : 13. 2. Hij doet alle dingen zonder moeite, naar Zijn welbehagen, Jes. 40 : 28: „Weet gij het niet? Hebt gij niet gehoord, dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt? Er is

geen doorgronding van Zijn verstand.” 3. Die uitsluitend de macht heeft om alles te werken, en een Oorsprong is van al het vermogen, dat in de schepselen is. 4. Die ook alle dingen tot zaligheid der Zijnen kan en wil richten. En dit betekent eigenlijk: geloven in de Almachtige.

Tegenwerping. God kan niet liegen, niet sterven, en wat gedaan is, ongedaan maken. Dus kan Hij niet alle dingen doen.

Antwoord. Hij kan alle dingen doen, die in macht gelegen zijn. Maar te kunnen liegen, sterven enz., dat is onmacht en gebrek, en daarom geen almacht. Ja, het gebrek is in de schepselen, niet in God. Daarom strijdt zulks met Gods natuur. Dus kan men deze uitspraak aldus omkeren: Hij is almachtig, omdat Hij de dingen, die in onmacht bestaan en met Zijn natuur strijdig zijn, niet verrichten kan.

Schepper van hemel en aarde.

Geloven in de Schepper, betekent: geloven 1. dat Hij een Schepper van alle dingen is. 2. Dat Hij al die dingen onderhoudt en regeert. 3. Dat Hij ook mij geschapen en gemaakt heeft tot een vat Zijner barmhartigheid, om de zaligheid in Christus te verkrijgen; en dat Hij mij door Zijn bijzondere voorzienigheid, waardoor Hij de uitverkorenen regeert, tot deze zaligheid leidt. 4. Dat Hij alle dingen geschapen heeft en onderhoudt tot prijs Zijner heerlijkheid en tot mijn zaligheid. *Of korter:* geloven in de Schepper betekent geloven, dat God mij geschapen heeft, opdat ik Hem tot Zijn eer lene; en alle andere dingen, opdat ze mij dienen tot mijn zaligheid. 1 Kor. 3 : 22v.: „Zij zijn alle uwe. Doch gij zijt van Christus, en Christus is Gods”; alsof hij zeggen wilde: alle dingen zijn geschapen om onzentwil, maar wij om God te loven en te dienen.

Over de schepping der wereld.

Na de leer van God volgt zeer gepast de leer van Gods werken, zoals wij zien dat in de Geloofsbelijdenis gedaan is. De werken van God worden vooral in vijf soorten verdeeld.

1. De werken der *schepping*, die volgens het eerste Boek van Mozes, in zes dagen volbracht zijn.
2. Der *onderhouding*, waardoor God hemel en aarde en alle geschapen dingen onderhoudt, zodat ze niet vervallen.
3. Der *regering*, waardoor Hij alle dingen in de wereld naar Zijn oneindige wijsheid regeert.
4. Der *wederoprichting*, waardoor Hij alle dingen, die door de zonden des mensen verdorven zijn, in Christus herstelt.
5. Der *volmaking*, waardoor Hij alle dingen tot hun vastgestelde doel leidt, en inzonderheid Zijn gemeente volkomen verlost en verheerlijkt. Nu gaan wij handelen over de werken der schepping.

Inzake de schepping der wereld worden voornamelijk deze kwesties aan de orde gesteld:

- a. Of de wereld door God geschapen is.
- b. Hoe de wereld geschapen is.
- c. Waarom de wereld geschapen is.

1. *Of de wereld door God geschapen is.*

Vooreerst moet men de woorden goed verstaan. Het woord *scheppen* betekent iets uit het niet voortbrengen.

Het woord „*wereld*” betekent verschillende dingen in de Schrift.

1. Het ganse samenstel van hemel en aarde, en van alle dingen, die daarin zijn, met uitzondering van God, Joh. 1 : 10: „De wereld is door Hem gemaakt.”
2. De wereldlijke begeerlijkheden, 1 Joh. 2 : 16.
3. Het ganse menselijke geslacht, Rom. 5 : 12.
4. De goddelozen in de wereld, Joh. 14 : 17; 15 : 19; 16 : 20; en 17 : 9: „Ik bid niet voor de wereld.”
5. De uitverkorenen uit de wereld, Joh. 17 : 21: „Opdat de wereld gelove dat Gij Mij gezonden hebt”; 2 Kor. 5 : 19: „God was in Christus de wereld met Zichzelven verzoenende, hunne zonden hun niet toerekenende,” enz.

Hier wordt het woord „wereld” in de eerste betekenis genomen.

Om bepaalde filosofen, die de schepping der wereld loochenen, te kunnen overtuigen, is het nodig te bewijzen, dat alles een begin gehad heeft en voortgebracht is, toen het de eeuwige Schepper behaagde. Dit bewijzen wij:

a. Uit de Heilige Schrift, die de hele scheppingsgeschiedenis verklaart, Gen. 1 en 2; Ps. 33 : 6 en 9: „Door het Woord des HEEREN zijn de hemelen gemaakt, en door den Geest Zijns monds al hun heir. Want Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er.” Ook wordt het werk der schepping breder beschreven, Ps. 104, 113, 124, 136 en 146, Jes. 44, Hand. 4 en 17, enz.; waar ons Gods wonderlijke werken en de voornaamste, door God geschapen delen der wereld ter opmerking worden voorgesteld; en vooral in Job 38 en 39 plaatst God Zelf Job voor Zijn wonderlijke en onbegrijpelijke werken in hemel en op aarde, en in alle andere dingen, door Hem geschapen; ten einde Zijn rechtvaardigheid, macht en voorzienigheid te bewijzen.

b. Behalve de getuigenissen van de Heilige Schrift, die bijna ontelbaar zijn, wordt de waarheid van de schepping der wereld ook met overtuigende redenen op deze wijze bewezen en bevestigd:

1. Omdat men aan God geloof moet geven, Die in Zijn eigen Woord getuigt, dat Hij de wereld geschapen heeft.
2. Omdat de oorspronkelijke afkomst van alle volken, die Mozes in Gen. 10 en 25 beschrijft, niet verzonnen kan zijn, aangezien er toen ter tijd nog enige herinnering daaraan bij vele mensen te bespeuren viel, welke herinnering echter door de tijdsafstand is verloren gegaan.
3. Omdat alle andere geschiedenissen, in vergelijking met de oudheid der heilige Historie, veel nieuwer blijken te zijn.
4. Omdat de leeftijd van de mensen al meer en meer lager wordt; waaruit men kan afleiden, dat de kracht der natuur vroeger groter was, en dat ze niet zonder beginsel tot nu toe afgenomen is.
5. Omdat men de tijden der wereld, van het begin af tot op de komst van de Messias, precies berekenen kan.
6. Omdat de burgerstaat, zoals ze door God ingesteld is, ook zo door Hem gehandhaafd wordt.
7. Omdat de schone orde in het rijk der natuur, van een alwetend Wezen, Dat boven alle dingen staat, haar oorsprong moest hebben.
8. Omdat het uitmuntende verstand van mensen en engelen ook zijn oorsprong hebben moest van een verstandig Wezen.
9. Ook wordt dit alles door de kennis en wetenschappen bevestigd, die ons van nature aangeboren zijn.
10. Ook door de verschrikkingen in het geweten der goddelozen.
11. Alsook door de wijze orde, om alle dingen tot hun bijzondere einde te brengen; hetwelk alleen door de wijze en almachtige God geschieden kan. Ten slotte: alle

andere redenen, die bewijzen dat er een God bestaat, die bewijzen ook, dat de wereld door God geschapen is. (Vgl. N.G.B., art. 12).

c. Bovendien kan men ook bewijzen, dat de wereld geschapen, en wel: door Gód geschapen is, met bewijzen der filosofen zelf, ontleend aan de natuurkunde; hoewel men daaruit niet bewijzen kan, wannéér ze geschapen is.

1. Als men rekent en nagaat, hoe het één uit het ander voortgekomen is, dan kan men niet tot het oneindige opklimmen, maar moet men ten laatste tot een eerste Oorzaak van alle dingen komen. Want anders kwam de natuur nooit tot haar doel, d.w.z. tot voortbrenging van enig werk. Daarom heeft deze wereld een begin gehad.

2. De wereld Is het eerste en voortreffelijkste werk. Dus moet ze ook voortgebracht zijn door de eerste en allervoortreffelijkste Oorzaak, n.l. door God.

Maar andere kwesties: 1. Of de wereld door God van eeuwigheid geschapen is, dan wel in de tijd; d.w.z., of het een werk is, dat met zijn Oorzaak mede- eeuwig is, dan wel of ze eenmaal een aanvang nam, waar ze te voren niet was; 2. of ze noodzakelijk geschapen moest worden, toen ze er nog niet was; 3. of ze altijd voortduren zal; 4. of ze altijd dezelfde, dan wel of ze eenmaal ánders zijn zal, enz., kunnen in de filosofie niet behandeld worden.

De reden daarvan is, dat al deze dingen afhangen van Gods wil, als eerste Beweger, Die niet uit noodzaak, maar krachtens eigen vrije wil werkt of alle dingen doet. Aan niemand is deze wil (van God) bekend, dan aan wie God het geopenbaard heeft. Daarom weten de filosofen en andere heidenen daar niets van, maar uitsluitend de ware Gemeente. Want zij kunnen dit ook niet begrijpen of afleiden van hun Oorzaak, daar zij ze beoordelen naar de werken, die geschieden.

Uit één en ander volgt wel, dat er een Oorzaak van zulke werken zijn moet, maar niet: dat die werken op de één of andere tijd, of van eeuwigheid voortgebracht zijn. Want een Oorzaak, Die hoogst vrij is, kan werken, en ook het werk uitstellen. De kracht van deze bewijzen ligt hierin: „Dat, wanneer enige oorzaak niet uit noodzaak, maar uit vrije wil iets doet, dan kan men niet met zekerheid concluderen, wanneer het werk volbracht zal zijn. De oorzaak van de schepping der, wereld, welke God is, doet alle dingen uit vrije wil. Dus kan men dan uit deze Oorzaak, d.w.z. uit de wil van God, niet stellig besluiten, wannéér Hij de wereld geschapen heeft: of het van eeuwigheid geschiedde, dan wel in de tijd plaats vond.” Daarom zijn de bewijzen der filosofen tégen de schepping der wereld ingebracht, niet ontleend aan de ware wijsbegeerte, maar aan de verdichtselen der mensen; en dat kan men gemakkelijk bemerken, wanneer de ingestelde orde van de voorttelling en verandering der dingen, die in de natuur door God geschapen zijn, van de schepping onderscheiden wordt.

Bezwaren van de filosofen tegen de schepping der wereld.

Tegenwerping I. Dateert de wereld niet van eeuwigheid, dan is God werkeloos geweest, eer de wereld geschapen werd. Want Hij kon de wereld niet regeren, toen ze er nog niet was. Maar het is onmogelijk, dat Hij niets zou gedaan hebben. Dus was er de wereld van eeuwigheid af.

Antwoord. Hij is echter niet werkeloos geweest, hoewel Hij de wereld niet - zoals nu - regeerde. Want zoals de Schrift getuigt, heeft Hij ons in Christus uitverkoren, eer de wereld gegrondvest was, Ef. 1 : 4. Een zeker Afrikaan heeft vroeger eens aan 'n al te nieuwsgierig persoon, die roekeloos in Gods verborgen raad begeerde binnen te dringen, niet onaardig geantwoord, dat God, eer Hij de wereld schiep, de

hel gemaakt heeft. Augustinus, Confess., L.X., c. 12, antwoordt er als volgt op: „Ik weet niet, wat ik weet, zou ik liever antwoorden, dan dat ik dat antwoord geef, tengevolge waarvan hij, die diepzinnige dingen vroeg, uitgelachen wordt en hij, die een en juist antwoord gaf, wordt geprezen. Maar ik noem U, o onze God, den Schepper van de gehele schepping en, wanneer men onder de uitdrukking „de hemel en de aarde” de gehele schepping verstaat, dan zeg ik stoutweg: „voordat God den hemel en de aarde schiep, deed Hij niets.” Want wanneer Hij iets gemaakt had, wat zou Hij anders gemaakt hebben dan een schepsel. En ik wilde wel, dat ik al wat ik tot mijn nut begeer te weten, zo goed wist, als ik weet, dat geen enkel schepsel gemaakt werd, voordat er enig schepsel gemaakt werd.”

Tegenwerping 2. Al wat een oorsprong heeft, dat vergaat wederom. De wereld vergat niet. Dus heeft ze ook geen oorsprong of begin gehad.

Antwoord. Al wat natuurlijkerwijs een oorsprong of begin gehad heeft, dat vergaat wederom op dezelfde manier door enige verandering. Want volgens de orde der natuur moet het weer vergaan, wanneer het één uit het ander wordt voortgebracht. Maar zo staat het niet met de dingen, die niet uit een ander voortkomen, maar uit het niet geschapen worden. Ja, de almacht van de Schepper kan alle dingen, zowel die Hij uit andere laat voortkomen, als die Hij uit het niet scheidt, zo het Hem behaagde, of in dezelfde stand bewaren, of veranderen, of tot niet maken.

Tegenwerping 3. Indien de wereld er niet van eeuwigheid was, dan zou daaruit volgen (hetgeen onmogelijk is), dat Hij nu gelukkiger geworden is door schepping, dan Hij te voren was. Want Iemand, Die metterdaad een Heer (= Gebieder) is, is gelukkiger dan iemand, die nog een Heer moet worden. En God was vóór de schepping nog geen Heer, maar kon een Heer worden.

Antwoord. Dit zou waar zijn, wanneer Hem krachtens die heerschappij en regering enig voordeel of geluk toegebracht werd, wat Hij tevoren nog niet had. Maar Gode kan, vanwege Zijn oneindige volmaaktheid, niets worden toegebracht door de schepping of heerschappij over de schepselen. Daarom is Hij niet gelukkiger geworden. En deze titels van Schepper, Heere, Zaligmaker, Verlosser en dergelijke, heeft God in de tijd aangenomen, en behoren niet tot Zijn Wezen, maar duiden de beginsels en veranderingen van Zijn werken aan. Ook brengen de betrekkingen tussen God en het schepsel geen verandering in Zijn Wezen. Want God hangt in geen enkel opzicht van het schepsel af. Maar al die eretitels worden Hem toegeëigend met betrekking tot de schepselen.

2. Hoe de wereld door God geschapen werd.

Over de wijze waarop de schepping der wereld geschiedde, leert de Schrift het volgende.

1. De wereld is geschapen van God, de Vader, door de Zoon en de Heilige Geest. Van de Zoon wordt getuigd, Joh. 1 : 13: „Alle dingen zijn door Hetzelve (= het Woord) gemaakt.” Van de Heilige Geest, Gen. 1 : 2: „De Geest Gods zweefde op de wateren”; Job 33 : 4: „De adem des Almachtigen heeft mij levend gemaakt.”

Uit vrije wil, naar Zijn welbehagen, niet door dwang of absolute noodzaak, maar op de meest vrije manier. Ps. 33 : 9: „Hij spreekt, en het is er”; Ps. 115 : 3: „Hij doet al wat Hem behaagt.”

Zonder arbeid, vermoeidheid, beweging of verandering van Zichzelf; alleen door Zijn welbehagen of almachtige wil en Woord, Ps. 33 : 9. Ook is het de hoogste en krachtigste manier van werken, wanneer iets uit louter welbehagen in de natuur geschapen wordt.

Uit niet. Niet uit Gods Wezen, noch uit enige materie (= stof), die te voren met

God van eeuwigheid bestond. Want indien *alle* dingen door God geschapen zijn, dan wordt er niets van uitgezonderd, behalve alleen de Schepper Zelf. Ook niet de eerste materie, waaruit alle dingen gemaakt zijn geworden.

Tegenwerping. Uit niets kan niets gemaakt worden.

Antwoord.

1. In de orde der natuur, die door God ingesteld is, moet het één uit het ander voortgebracht worden.

2. Niet van de mensen, maar wel van God, Wie het mogelijk is, wat aan alle schepselen onmogelijk was. Daarom moet de grondstelling der filosofen: „uit niets wordt niets gemaakt”, niet van God, maar van de mensen verstaan worden; en niet van de eerste schepping of buitengewone macht van God, maar van de orde, die God de natuur ingeschapen heeft. Ook strekt het tot onze troost, dat God alles uit niet geschapen heeft. Want als Hij alles uit niet kon voortbrengen, dan zal Hij ook machtig zijn, om ons mét hetgeen Hij eens schiep, te bewaren en het voornemen der goddelozen kunnen beletten of teniet maken.

Tegenwerping. Wij zijn niet uit niet geschapen. Dus zijn wij geen creaturen of schepselen Gods.

Antwoord. Wat betreft het feit, dat wij middellijk uit enige materie voortgebracht zijn, zijn we niet uit niet geschapen; maar wel wat betreft het feit, dat wij allen tezamen onze oorsprong ontvangen uit de eerste materie, die zonder enig middel, uit niet geschapen werd. Dus werden ook wij uit niet geschapen. Op dezelfde manier zijn de werken van de (eerste) vijf dagen evenmin uit niet geschapen. Want ze zijn uit de eerste materie gemaakt, maar wat betreft het feit, dat deze eerste materie uit niet geschapen is, zijn ook zij uit niet.

Zeer wijs en zeer goed, d.w.z. alle dingen in hun soort en trappen volmaakt, Gen. 1 : 31: „En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed”, d.w.z. zonder enige mismaaktheid of gebrek, en zonder enig kwaad der zonde of der straf.

Tegenwerping. Maar de dood is kwaad.

Antwoord. God heeft de dood niet gemaakt, maar heeft ze de schepselen toegezonden als een rechtvaardige straf voor de zonde.

Aanhoudend bezwaar. God zegt Zelf, Jes. 45 : 7: „Ik schep het kwaad”, en Amos 3 : 6: „Zal er een kwaad in de stad zijn, dat de HEERE niet doet?”

Antwoord. Dit geldt van het kwaad, dat wij lijden moeten en niet wat wij doen; d.w.z. van het kwaad der straf, en niet van het kwaad der misdaad. Want God is de Auteur der straffen, aangezien Hij de Rechter der wereld is; en hoewel de straffen ons smarten, zijn ze toch goed. Want het is goed dat er gerechtigheid geoeffend wordt. En God is geen Auteur der zonden, maar laat ze toe.

Niet haastig of in een ogenblik tijds, maar in zes dagen, Gen. 2 : 2: „Als nu God op den zevenden dag volbracht had Zijn werk dat Hij gemaakt had.” Waarom niet in één ogenblik?

1. Omdat God gewild heeft, dat de schepping der materie duidelijk onderscheiden zou kunnen worden van de formering van de andere dingen, die daaruit zouden bestaan.

2. Hij heeft Zijn macht en vrijheid willen betonen, om voort te brengen hetgeen Hij wil, zelfs zonder natuurlijke oorzaken. Bij voorbeeld, als Hij het licht in de wereld brengt, de aarde vruchtbaar maakt en spruiten daaruit verwekt, nog voordat de zon en maan geschapen waren.

3. Hij heeft Zijn goedheid en voorzienigheid willen betonen, waardoor Hij Zijn schepselen onderhoudt, en hen, zelfs toen ze er nog niet waren, al verzorgt; zoals

Hij ook alle mensen en dieren pas in de wereld inleidde, toen ze reeds van vruchten en geschikt voedsel voorzien was.

4. Hij heeft ons door deze scheppings-orde niet willen brengen tot een oppervlakkige, maar tot een ijverige overdenking van Zijn werken, welke overdenking Hij ook voor het ganse menselijke geslacht, door de inzetting van de Sabbat, geheiligd heeft.

Niet van eeuwigheid, maar in de tijd, of in het begin des tijds, Gen. 1 : 1: „In den beginne schiep God den hemel en de aarde”, te weten voor 5534 jaren, zoals Melanchthon uitrekende in het jaar 1571. Want volgens de berekening van Melanchthon zijn er van de schepping van de wereld tot de geboorte van Christus 3963 jaren. Volgens die van Luther 3960 jaar. Volgens die van Genève 3943 jaar. Volgens die van Beroaldus 3929 jaar. ¹Dus heeft de wereld volgens Melanchthon in het jaar 1571, 5534 jaar bestaan; volgens Luther 5531, volgens die van Genève 5514, en volgens Beroaldus 5500 jaar.

Deze berekeningen komen voldoende overéén, wat het hogere getal (5500) betreft, ook al bestaat er verschil van mening inzake het lagere getal. Daarom is het duidelijk, dat de wereld toen ten hoogste niet meer dan ongeveer 5534 jaar geleden door God geschapen werd. Zo blijkt dan, dat ze niet van eeuwigheid er is.

3. *Waarom de wereld door God geschapen werd.*

Het doel, waartoe de wereld geschapen is, is of algemeen of bijzonder.

1. Het voornaamste en hoogste doel is de eer en grootmaking van God, waartoe de engelen en mensen vooral geschapen zijn, Spr. 16 : 4: „De HEERE heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil”; Ps. 103 : 22: „Looft den HEERE, al zijn werken”, en Rom. 11 : 36: „Uit Hem, door Hem, en tot Hem zijn alle dingen.”
- 2.. Opdat de Goddelijke wijsheid, macht en goedheid ook in de schepping aller dingen geopenbaard en erkend zou worden. Want zou God geprezen wordeu, dan moest Hij redelijke en redeloze schepselen scheppen, waarvan de eerste Zijn deugden en volmaaktheden kennende, Hem zouden loven, en de andere stof tot grootmaking zouden zijn, Ps. 19 : 2: „De hemelen vertellen Gods eer, en het uitpansel Zijner handen werk.”
3. Daarom schiep God de wereld, opdat Hij ze regeren en onderhouden zou door Zijn voorzienigheid, en opdat Hij Zichzelf door deze werken aan de schepselen zou mededelen, en inzonderheid, opdat Hij de uitverkoren engelen en mensen goed zou doen. Dit doel strekt zich tot het tweede uit, Jes. 40 26: „Heft uw ogen op omhoog en ziet, Wie deze dingen geschapen heeft.” Opdat Hij Zich uit het menselijk geslacht een eeuwige gemeente zou vergaderen, die haar Schepper zou kennen en grootmaken.
5. Opdat alle andere dingen zouden dienen tot zaligheid, nooddrift en verlustiging der mensen; en vooral, opdat ze de uitverkorenen van nut zouden zijn, en tot dienaars en instrumenten zouden zijn, waardoor de goeddoende God van hen geprezen zou worden, Gen. 1 : 28: „Vervult de aarde en onderwerpt haar, en hebt heerschappij over de vissen der zee”, enz.; Ps. 8 : 7: „Gij doet hem heersen over de werken Uwer handen; Gij hebt alles onder zijn voeten gezet”, en 1 Kor. 3 : 22: „Hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, zij zijn alle uwe.”

---

¹ Volgens Bullinger en Perkins ca 3970 jaar. De wereld bestond 4000 jaar toen Christus gedoopt werd en Zijn openbaar bediening begon. (27 na chr.); Jezus stierf 30 na chr. Wordt bewezen uit de maanstanden en het Pascha.

Zo heeft dus God de mensen geschapen om Zichzelf, en alle andere dingen om des mensen wil, opdat ze de mens, en door de mens: God, zouden dienen. Daarom, wanneer wij de schepselen in Gods plaats stellen, beroven wij onszelf van de graad der heerlijkheid, waarin wij door God gesteld werden.

Het is nuttig, deze leer der schepping te kennen. 1. Opdat de eer der schepping geheel en al aan God toegeschreven, en Zijn wijsheid, macht en goedheid uit de werken der schepping bekend worde; 2. opdat wij ons vertrouwen van al het geschapene, dat buiten God niets betekent, aftrekken en van Hem alleen, als de enige Auteur en Gever ervan, alle goeds en de eeuwige zaligheid begeren en verwachten.